

Referat af møde i grundvandsrådet d. 18. feb. 2019

Ved mødet deltog alle medlemmer af grundvandsrådet:

Miljø, Klima og Kyst; Michael Hemming Nielsen (Ø) (formand) og Bent Hansen (V)
Repræsentanter for vandværkerne i kommunen: Bernt Frydenberg (Smidstrup Vandværk)
og Jørgen Petersen (Gilleleje Vandværk)
Repræsentant for Landboforeningen: Michael Ingels Andreasen
Repræsentant for Dansk Industri: John Jørgensen
Repræsentant for Danmarks Naturfredningsforeningen: Jens Andersen.
Fra administrationen deltog; Inger Tommerup Fogh (Teamleder), Steen Larsen og Christina Larsson.
Desuden deltog Walter Brusch fra Danmarks Naturfredningsforeningen.

1. Velkomst og præsentationsrunde

Michael bød velkommen og deltagerne præsenterede sig kort.

2. Pesticidforurening af grundvand og drikkevand i Danmark v/ Walter Brusch, DN, tidligere GEUS

Walter orienterede om pesticidfund i DK. Her under nogle punchlines fra oplægget:

- En sikker og ren vandforsyning er en af grundpillerne for et moderne samfund.
- Vandindvinding og behandling af vand i DK er simpel med en iltning og filtrering.
- Med de af statens udlagte BoringsNære BeskyttelsesOmråder (BNBO) er der udlagt beskyttelseszoner om alle vandværksboringer.

Kommunerne har jf. tillægsaftale til regeringens pesticidstrategi 3 år til at indgå frivillige aftale om ingen brug af pesticider indenfor BNBO, ellers kommer der et generelt forbud. Det er billigt – 3,6 øre pr m³.

- Foreslog muligt vandsamarbejde til finansiering.
- Godkendelsen af pesticider er baseret på regelret brug på regelret dyrkede marker, og ikke i BNBO, hvor ungt grundvand suges ned gennem dæklagene. Pesticidmodellerne og VAP (varslingssystem) tester IKKE områder der er særlige følsomme. Redegjorde for, at der er sket en stigning af pesticidfund. Siden 2012 er der fundet 18 nye stoffer.
- Der var i 1956 41 aktivstoffer, mens der var godkendt 171 aktivstoffer i 2015.
- GRUMO (statens grundvandsovervågning) har monitoreret for ca. 40 sprøjtegifte samt ca. 30 nedbrydningsprodukter, i alt er der 5-600 pesticider anvendt i DK.
- Analyseprogram for vandværkerne indeholder i juli 2018 39 stoffer, hvoraf 12 er moderstoffer.
- Regioner, MST og GEUS har vurderet ca. 1100 nedbrydningsprodukter og moderstoffer, hvor ca. 350 stoffer vurderes som kandidater i grundvandet, heraf er 150 moderstoffer.
- Ingen ved således, hvor mange godkendte og forbudte sprøjtegifte, der i dag udvaskes eller findes i grundvandet.
- De danske monitoringsprogrammer har kun testet et fåtal af de pesticider, der har været, og som anvendes i Danmark.

Walter redegjorde desuden for fund på landsplan af de aktuelle pesticider Desphenyl Chloridazon, DMS og Triazol.

3. Pesticidforurening af grundvand og drikkevand i Gribskov Kommune v/Gribskov Kommune

Christina orienterede om status for fund af pesticider i Gribskov Kommune. Fund kan ses på www.geus.dk

Christina orienterede om forestående kampagne på Vandets Dag d. 22. marts. Information om kampagnen kan ses på www.gribskov.dk/rentvand

Steen orienterede om at staten er i gang med en kortlægning af grundvandsressourcerne i området ved Tisvilde, Asserbo og Vejby samt, at dette afstedkommer et behov for tillæg til indsatsplan, når kortlægningen foreligger om måske 1½-2 år.

4. Beskyttelse af grundvand og drikkevand i kombination med bedre natur - en samarbejdsmodel v/Jens Andersen, DN Gribskov

Jens præsenterede forslag fra DN om et muligt samarbejde for grundvandsbeskyttelse, her i kortfattet udgave: *"Den senere tids stigende fund af en række pesticider og deres nedbrydningsprodukter mange steder i landet medfører et stigende behov at sikre grundvand og vandforsyning i indvindingsområderne på lang sigt. Kommuner skal de kommende 3 år gennemgå de udlagte boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) mhp. at sikre frivillige aftaler med berørte grundejere indenfor BNBO. I modsat fald kan det blive nødvendigt at indføre forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i de udpegede områder. Samtidig er naturen og hermed biodiversiteten mange steder under pres. DN Gribskov foreslår, at man ved fælles indsats forsøger at koble interesser knyttet til grundvand og vandforsyning med muligheden for at skabe bedre forhold for naturen, herunder at der ses på muligheden for at sikre eksisterende natur, genoprette natur og eventuelt skabe korridorer mellem eksisterende natur, gerne i tilknytning til nationalparken "Kongernes Nordsjælland". Metoden er bl.a. kortlægning af arealer, involvering af lokale interessenter og afdækning af økonomiske muligheder for (med)finansiering til opkøb af arealer, indgåelse af dyrkningsaftaler mv., herunder muligheden for at søge midler fra fonde som eksempelvis Den Danske Naturfond".*

5. Grundvandsrådet overvejelser omkring samarbejdsmodel

Grundvandsrådet drøftede forslaget om samarbejdsmodel og var enige i og bakkede op om, at der arbejdes videre med en løsning, hvor der tænke smart med plads til både landbrug og grundvandsbeskyttelse.

Kommentarer fra Grundvandsrådet:

Bernt bakkede op om et samarbejde og efterspurgte et paradigme som eventuelle interesserede vandværker kunne få at se og måske arbejde videre ud fra.

Michael H. mente, at det er fint med fælles løsninger og, at vi bør have biodiversitet i baghovedet.

Michael A. fortalte, at landbruget er interesseret i rent drikkevand, at det giver god mening at tage noget ud til natur så længe man beholder muligheden for at dyrke med sprøjtemidler. Syntes at et samarbejde vil være fint.

John bakkede op om forslaget.

Bent efterspurgte at få "oversat navne" på de farlige stoffer – altså hvor kommer det fra/anvendes til? – og syntes også, at et samarbejde vil være fint.

Jørgen bakkede op om forslaget og foreslog, at han på næstkommende møde i

forretningsudvalget for kontaktudvalget for vandværker (d. 4. marts 2019), vil foreslå samarbejdsmodellen forelagt for alle vandværkerne med henblik på at høre, om der er nogen der har lyst til at indgå et samarbejde.

Der var en generel drøftelse af pesticider og det at mange af de aktivstoffer eller nedbrydningsprodukter heraf som der testes for, findes i rigtig mange produkter og ikke kun i plantebeskyttelsesmidler. F.eks. findes det nylig fundne DMS i træbeskyttelse.

6. Et videre forløb?

Det blev aftalt, at afvente tilbagemelding fra Jørgen om forslaget kan forelægges vandværkerne i kommunen, at det eventuelt forelægges vandværkerne og om der er et eller flere vandværker, der ønsker at indgå et samarbejde med DN, lodsejere og kommunen.

7. Evt.